

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 342/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, Černyševského 3427/26, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Co/64/2024-134 z 24. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 10. júna 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si uplatňuje aj právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Mestský súd Bratislava IV uznesením č. k. 39C/7/2024-48 z 29. januára 2024 neodkladným opatrením uložil sťažovateľovi povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni s výnimkou účasti na procesných úkonoch v civilnom súdnom konaní, trestnom konaní a priestupkovom konaní v rozsahu nevyhnutnom na riadnu účasť sťažovateľa na týchto úkonoch.

3. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom v podstatnom namietal, že účastníci sú vlastníkami susediacich nehnuteľností a napadnuté rozhodnutie bráni žalovanému vo výkone jeho vlastníckych práv, nerušenom užívaní jeho nehnuteľností a prelamuje čl. 20 ústavy. Podľa názoru sťažovateľa mestský súd svojvoľne a v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) moderoval návrh žalobkyne a prekročil petit jej návrhu. Bol týmto návrhom striktne limitovaný a viazaný a nekvalifikovaný návrh mal zamietnuť. Zároveň došlo k prelomeniu § 216 CSP.

4. O tomto odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie mestského súdu vo výroku I zmenil takto: „Žalovanému sa ukladá, aby sa na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov

nepribližoval k žalobkyni, a to s výnimkou účasti na procesných úkonoch v civilnom súdnom konaní, v trestnom konaní, v priestupkovom konaní a v správnom konaní v rozsahu nevyhnutnom na riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch.“ Krajský súd priznal žalobkyni proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že je dôvodné doplniť výrok I uznesenia súdu prvej inštancie aj o výnimku zo zákazu priblíženia sa na účely správneho konania. Krajský súd v merite veci vyhodnotil uznesenie ako vecne a právne správne, pretože bolo správne nariadiť žalovanému zákaz priblíženia sa k žalobkyni na vzdialenosť kratšiu ako 5 metrov. Námietku žalovaného, že uvedením výnimiek došlo k prekročeniu žalobného návrhu, vyhodnotil ako nedôvodnú. Mestský súd tým, že upravil žiadaný petit o dané výnimky, neprekročil návrh žalobkyne, len ho formuloval tak, aby bol vykonateľný. Viazanosť petitom neznamena, že súd za každých okolností musí vo výroku rozhodnutia doslovne uviesť v návrhu uvedenú formuláciu žiadaného rozhodnutia. Krajský súd ako nedôvodné vyhodnotil i to, že by daný zákaz bránil žalovanému v užívaní jeho nehnuteľnosti. Vo vzťahu k trovám konania uviedol, že došlo k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto bolo potrebné v zmysle § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť opätovne aj o trovách konania pred súdom prvej inštancie, aj o trovách konania odvolacieho. Úspech konania sa hodnotí ako celok, teda v spojitosti s návrhom a aj rozhodnutím v prvoinštančnom konaní. V základe návrhu (t. j. v žiadanom zákaze priblíženia sa žalovaného k žalobkyni) bolo žalobkyni vyhovené súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, preto má úspech v konaní žalobkyňa a je dôvodné o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodnúť tak, že žalobkyňa má na ne nárok od žalovaného v rozsahu 100 %.

II.

Sťažostná argumentácia

5. Zo sťažostnej argumentácie sťažovateľa vyplýva, že súd prvej inštancie moderoval návrh žalobkyne a odvolací súd zmenil takto moderované rozhodnutie v podstate v súlade s argumentáciou sťažovateľa, ale priznal trovy konania žalobkyni. Podľa názoru sťažovateľa mal už mestský súd návrh žalobkyne zamietnuť a pochybil, keď nerozhodol v intenciách návrhu žalobkyne, ktorým bol viazaný. Ďalej pochybil krajský súd, keď za situácie, keď žalovaný podal odvolací návrh na zmenu rozhodnutia tak, že odvolací súd návrh zamietne, pričom žalobkyňa odvolanie nepodala, súd vydal uznesenie, ktorým zmenil žalovaným napadnuté rozhodnutie, avšak nie v súlade s odvolacím návrhom, ale arbitrárne, podľa svojej úvahy, a navyše priznal trovy konania neúspešnej žalobkyni. Na jednej strane odvolací súd nie je viazaný odvolacím návrhom, ale podľa názoru sťažovateľa mu to neotvára priestor na arbitrárne rozhodovanie bez hraníc a limitov, narušujúc právnu istotu žalovaného účastníka pri revízii napadnutého uznesenia súdu. V uvedenom postupe videl sťažovateľ porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

6. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré sťažovateľ videl vo vydaní neodkladného opatrenia podľa jeho tvrdenia *ultra petitem* a v priznaní trov konania protistrane, pretože sa domnieva, že v odvolacom konaní mu bolo vyhovené ako jedinému odvolateľovi.

7. Ústavný súd v úvode pripomína, že jeho úlohou nie je zastupovať či nahrádzať činnosť všeobecných súdov, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

8. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, ak by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

9. Aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia však musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia preto musí mať predovšetkým zákonný podklad, byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

10. V tomto limitovanom rozsahu preskúmal ústavný súd obsah napadnutého uznesenia krajského súdu a s prihliadnutím na sťažnostnú argumentáciu nezistil procesný exces, ktorý by odôvodňoval ingerenciu ústavného súdu a prípadné zrušenie napadnutého uznesenia. Krajský súd sa zrozumiteľne a dostatočne, teda ústavne akceptovateľným spôsobom, vysporiadal s kľúčovými námietkami sťažovateľa, najmä pokiaľ ide o doplnenie výroku neodkladného opatrenia o stanovenie výnimiek potrebných pre jeho vykonateľnosť v praxi napriek tomu, že ich žalobkyňa do návrhu nezahrnula. V tomto postupe, ktorý je riadne odôvodnený, ústavný súd nevidel ústavne relevantný exces. Pokiaľ ide o námietku priznania trov konania protistrane, aj s ňou sa krajský súd vysporiadal ústavne aprobovateľným spôsobom, v ktorom ústavný súd pnutie s označenými právami sťažovateľa nezistil. Krajský súd logicky a zrozumiteľne uviedol, že úspech v konaní posudzoval z hľadiska celkového výsledku konania, ktorým bolo nariadenie neodkladného opatrenia žiadanej žalobkyňou.

11. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a označenými právami sťažovateľa nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu